

Ústav pedagogiky
a sociálních studií

Pedagogická fakulta
Univerzity Palackého v Olomouci

Mezinárodní vědecká konference studentů doktorských studijních programů

Aktuální problémy pedagogiky ve výzkumech studentů
doktorských studijních programů

„Výzvy pedagogického výzkumu
v době síťování a nastupující umělé inteligence“

Program konference

7. – 8. listopadu 2023

*Vážené a milé kolegyně,
vážení a milí kolegové,*

srdečně Vás vítáme na půdě Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Váš zájem o tradiční mezinárodní vědeckou konferenci studentů doktorských studijních programů nás velmi těší. Přejeme Vám, aby konference pro Vás byla obohacující a inspirativní.

Organizační informace

Všechny části konference se uskuteční **v budově Pedagogické fakulty Univerzity Palackého** na Žižkově náměstí v Olomouci.

Zahájení konference a plenární jednání se uskuteční v prostorách velké auly PdF UP (v přízemí nové části budovy, naproti hlavnímu vchodu do fakulty).

Prezentace aktivních účastníků proběhnou v úterý 7. listopadu v pěti a ve středu 8. listopadu ve čtyřech tematických sekcích.

V rámci konference se pro předem zaregistrované účastníky realizují **tři workshopy** zaměřené na kvantitativní a kvalitativní výzkumný design a na aktivizační strategie ve vysokoškolském vzdělávání.

Prezence účastníků proběhne v úterý v předsálí velké auly PdF UP. Účastníci, kteří přijedou do Olomouce až ve středu, budou mít k dispozici prezenci v prostorách malé auly PdF UP (starší část budovy, přízemí vlevo).

Po oba dny konání konference je možné využít **šatnu** (v úterý v předsálí velké auly, ve středu v prostorách malé auly).

V budově PdF UP se lze **připojit k internetu** (Wi-Fi síť **upol**, heslo **wifiup2022**).

Program konference

Úterý 7. listopadu 2023

- 08.00 – 09.00 prezenze účastníků konference (*předsálí velké auly*)
- 09.00 – 09.15 **slavnostní zahájení konference** (*velká ala*)
- 09.15 – 11.30 **plenární jednání** (*velká aula*)
- **prof. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.**
(Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)
Žité dějiny v pedagogice – význam a „příkladová studie“ E. Štorch
 - **dr hab. prof. UR Wojciech Walat**
(Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów)
***Problems of functional literacy of „homo interneticus“
– a student of a modern school***
 - **doc. PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D.**
(Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci)
***Vícerozměrné statistické metody
a možnosti jejich využití v pedagogickém výzkumu***
- 11.30 – 13.00 přestávka na oběd
- 13.00 – 14.30 **prezentace studentů DSP**
(*místnosti P2, P6, P8, učebna u malé auly, malá aula*)
- 15.00 – 16.30 **workshop 1**
Kvantitativní výzkumný design
doc. PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D.
(*malá aula*)

Program konference

Středa 8. listopadu 2023

- 08.00 – 08.30 prezenze účastníků konference (*prostory malé auly*)
- 08.30 – 10.00 **workshop 2**
Kvalitativní výzkumný design
– jeho specifika a využití v pedagogickém výzkumu
doc. PhDr. Tomáš Čech, Ph.D.
(*místnost P6*)
- 10.30 – 13.00 **workshop 3**
Aktivizující strategie vo vysokoškolskom vzdelávaní
Mgr. Jana Trabalíková, Ph.D.
(*malá aula*)
- 13.00 – 14.00 přestávka na oběd
- 14.00 – 15.30 **prezentace studentů DSP**
(*místnosti P6, N3, učebna u malé auly, malá aula*)

Úterý 7. listopadu 2023

Sekce 1

Moderátoři sekce: **Mgr. Jiří Kropáč, Ph.D., LL.M.**
Danping Peng, Ph.D.
Čas prezentací: **13.00 – 15.00 hod.**
Místnost: **učebna u malé auly (starsí část budovy, přizemí vlevo)**

Intercultural communicative competence of university teachers of English as foreign language in Palacký University Olomouc

Bc. Wenqian Wang

The master diploma thesis is focused on the issue of intercultural communicative competence of a university teacher of English as a foreign language. The theoretical part of the diploma thesis defines the terms culture and its dimensions, multiculturalism, interculturalism, competences, intercultural communicative competences and teachers and students from different socio-cultural backgrounds. The empirical part of the diploma thesis will present the results of preliminary research focused on the level of intercultural communicative competences of teachers of English.

Development of critical thinking skills in higher education through teaching strategies – perceptions of future teachers.

Bc. Bisola Christiana Adeleke

In higher education, critical thinking skills have emerged as a critical component for intellectual development and success in today's increasingly complex world. Debates, inquiry-based instruction, and interdisciplinary teaching strategy have been identified as potential approaches that can facilitate the development of critical thinking skills in higher education. Regular assessment and feedback are essential components for evaluating the impact of these teaching strategies on the development of critical thinking skills in students. In light of the above findings, future research in this area could explore the specific strategies and approaches that work best for different types of learners, as well as the potential barriers and challenges that future teachers may face in implementing these strategies in practice.

The development and application of observation scale based on discipline core competencies in teacher training students simulation teaching: taking Chemistry as an example

Bc. Xiao Yu

Research Objective: An attempt is made to construct an observation scale that can scientifically, rationally, and effectively evaluate the Simulation teaching of chemistry teacher training students. It will also be applied in practice to provide a preliminary exploration of the current state of normal education. To achieve the aim of promoting teaching through evaluation.

Methods of using open digital technologies in the educational process

Oksana Valeriivna Chaika

The article considers the importance of using open digital technologies in the modern educational process in the context of the digital development of society. Paying attention to the powerful influence of technology on learning and educational methods, the authors explore various methods of implementing open digital solutions in educational institutions. They analyze the benefits of this approach, such as increasing the accessibility of knowledge, creating interactive learning environments, and developing students' critical thinking. Research also emphasizes the challenges and opportunities associated with the implementation of open digital technologies in the educational process. This article reflects current trends in modern education and provides grounds for further research in this direction.

Tutoring technology in the development of the educational and scientific environment of the pedagogical master's degree

Yuliia Sylenko

One of the most important conditions of the educational and scientific space of a higher education institution is individualization. The opinion is asserted that professional and pedagogical training should be implemented on the basis of innovative activity, which will provide for an increase in the quality of education. One of such innovations implemented by the Department of Pedagogy of Dragomanov Ukrainian State University (Kyiv) is tutoring. The priority significance of the introduction of tutoring is being updated. With such an approach, tutoring is able to fully implement the professional and pedagogical training of a teacher of a higher education institution on the basis of acmeological, humanistic, personal-activity, context-competence approaches.

Personalization of the process of professional training at universities using tutoring technology

Kateryna Kokhan, Associate Professor Vanda Vyshkivska

Analyze of the theoretical and methodological aspects of the personalization of the professional training process in higher education institutions by means of tutoring technology; a review of the scientific literature was carried out for the purpose of substantiating the conceptual foundations of the process of personalization of education. The role of personalization of education in the formation of the subject position of the student in the process of professional training and in the creation of an individual educational trajectory is defined.

Úterý 7. listopadu 2023

Sekce 2

Moderátoři sekce: **doc. PhDr. René Szotkowski, Ph.D.**
Mgr. Eva Dvořáková Kaněčková, Ph.D.

Čas prezentací: **13.00 – 14.30 hod.**

Místnost: **malá aula (starší část budovy, přízemí vlevo)**

Infiltrácia umelej inteligencie do vzdelávania

Mgr. et Mgr. Tatiana Kutiš, Mgr. M.Sc. Ing. Kristína Žilínková

Ekonomická vyspelosť krajín, technologický pokrok, vplyv sociálnych sietí a médií na náš život urýchľujú vývoj umelej inteligencie, ktorá sa postupne začína etablovať v bežnom živote. Aplikovaným výskumom sa snažíme poukázat na to, ako je veľmi ľahké využívať umelú inteligenciu v živote žiaka pri spracovaní školských zadaní, s tým že kvalita výstupu je niekedy na nerozoznanie od skutočnej žiackej písomnej práce. Predmetom výskumu bolo na vzorke 55 učiteľov ukázat, že práce zo všeobecno-vzdelávacích predmetov vytvorené umelou inteligenciou sú takmer na nerozoznanie od prác žiakov. Prvotné výsledky tejto štúdie naznačujú, že rozpoznávanie prác učiteľmi je ťažšie ako sa predpokladalo a otvorila sa tak diskusia k dôležitosti komplexného vzdelávania a podpory učiteľov.

Mediální výchova v České republice: současný stav a výzvy spojené s nástupem umělé inteligence

Mgr. Bc. Karolína Ziburová

Mediální výchova je ze své podstaty dynamickou oblastí, která musí reagovat na vývoj mediálního a digitálního světa. V současné době stojí před velkou výzvou – příchodem umělé inteligence. Náš příspěvek nabízí analýzu současného stavu mediální výchovy v prostředí českého vzdělávacího systému a nástupu umělé inteligence do běžného života učitelů a žáků. Klíčovým tématem je integrace umělé inteligence do výuky a s ní spojené příležitosti i problémy. Příspěvek zařazuje české prostředí do globálního kontextu a poukazuje i na další možnosti, které učitelům přináší moderní technologie.

Rozvoj digitální gramotnosti v předmětu český jazyk a literatura na 1. stupni ZŠ

Mgr. Aneta Zikmund Szüllöová

Dnešní společnost žije ve světě, ve kterém jsou digitální technologie všudypřítomné. Rapidní rozvoj těchto technologií výrazně ovlivňuje mnoho aspektů našeho života. V tomto kontextu plní důležitou roli vzdělávací systém, který by měl připravit žáky mimo jiné i na svět zaměřený na technologie, protože se dostávají do zájmové sféry dětí již v předškolním věku. Rychlý technologický pokrok vyžaduje také nové kompetence (digitální kompetence) již u žáků primárního vzdělávání. V příspěvku budou představeny výsledky několika výzkumů zabývajících se touto problematikou se zaměřením na primární vzdělávání. Dále bude stručně popsán projekt disertační práce zaměřený na možnosti rozvíjení digitální gramotnosti v předmětu český jazyk a literatura na 1. stupni ZŠ.

Dokáže umělá inteligence prezentovat skutečnou minulost? Midjourney jako užitečný nástroj didaktiky dejepisu

Mgr. Peter Rajčák

Turbulentné zmeny, ktoré v roku 2023 priniesla umelá inteligencia, nemôže ignorovať ani didaktika dejepisu. Midjourney je nástrojom AI, ktorý slúži na generovanie obrázkov. Veľké množstvo z nich zobrazuje minulosť v doteraz nevidenej podobe a podieľa sa na jej sprístupnení a šírení aj medzi študentami. Príspevok sa zaoberá tým, ako premeniť Midjourney Bot na užitečný nástroj didaktiky dejepisu a sekundárne i ďalších odborových didaktík. Tomu má dopomôcť aj práve realizovaný výskum na stredných školách, ktorý zisťuje potenciál tvorby obrazového materiálu na hodinách dejepisu a jeho následnej korekcie priamo študentami.

Karikatúra ako učebný nástroj pre pútavé dejepisné vzdelávanie

Mgr. Ján Jasič

Karikatúra efektívne vizualizuje historické udalosti, osobnosti a myšlienky, čím sa stáva účinným učebným nástrojom. Poskytuje jedinečnú optiku, cez ktorú sa študenti môžu zaoberať zložitou a nuansami historických súvislostí. Prehľadová štúdia sa opiera o existujúce výskumy vizuálnych pomôcok vo výučbe dejepisu a odkrýva potenciál karikatúr ako učebných nástrojov. Poskytuje koncepčný rámec pre začlenenie karikatúr do vyučovacích metód v dejepise, pričom zdôrazňuje ich úlohu pri podpore aktívneho historického skúmania. Využitie karikatúr ako učebného nástroja môže byť predpokladom pre vytvorenie dynamického a pútavého vzdelávacieho prostredia.

Úterý 7. listopadu 2023

Sekce 3

Moderátoři sekce: **doc. PaedDr. Marcela Musilová, Ph.D.**
Mgr. et Mgr. Kateřina Valchářová, Ph.D.

Čas prezentací: **13.00 – 14.30 hod.**

Mítnost: **P6 (starší část budovy, přízemí vpravo)**

Model systému povinných evaluací jako výzkumná příležitost při dlouhodobé projektové spolupráci s učiteli

Mgr. Jaroslava Swoboda

Tento příspěvek představuje jeden model projektového systému povinných evaluací. Tento design nabízí využití výzkumného potenciálu během realizace nevýzkumných dlouhodobých projektů, na nichž jako jedna z cílových skupin participují pedagogové. Aplikace předem daného designu systému povinných projektových evaluací by mohla poskytovateli / donorovi přinést nejen reálné a aktuální informace z pedagogické či školské praxe, ale také by mohla sloužit jako jedno z kritérií udržitelnosti, a to již ve fázi plánování a přípravy zadání poskytovatelem dotací a grantů. Autorka příspěvku je evaluátorkou dvouletého projektu Divadlem k demokracii realizovaného pod hlavičkou Divadla Archa, o.p.s., v Praze.

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti bilingvního dítěte v rodině a mateřské škole

Mgr. Aneta Hřavová

Tento výzkum je realizován v návaznosti na předchozí studii, jejímž cílem bylo zjistit, jak rodiče v rámci rodinného prostředí podporují rozvoj čtenářské pregramotnosti svých dětí. Výsledky vyvolaly otázky související se socioekonomickým statusem bilingvní výchovy v rodině a s využíváním informací o dítěti při práci v mateřské škole, na což je zaměřena současná studie. Cílem výzkumu je zjistit, jak je podporován rozvoj čtenářské pregramotnosti bilingvního dítěte v rodině a mateřské škole. Výsledky ukazují na silnou podporu čtenářské pregramotnosti a bilingvní výchovy ze strany rodiny. Mateřská škola také podporuje čtenářskou pregramotnost, avšak je méně systematicky zacílena na konkrétní potřeby bilingvního dítěte.

Spokojenost rodičů dětí se zdravotním postižením využívajících ranou intervenci – parciální výsledky a výzvy výzkumu

Mgr. Anna Strnadová

Raná intervence, tedy podpora rodiny dítěte s těžkým zdravotním postižením, je v České republice poskytována převážně v rámci služby raná péče. Cílem služby je samostatnost a nezávislost rodiny, čehož rodiny mohou dospět i pomocí síťování, které se stává důležitým tématem. Příspěvek prezentuje výzkum, jehož konečným cílem je zkvalitnění služby raná péče, design výzkumu, parciální výsledky a také výzvy, kterým výzkum čelí. Cílem celého projektu je charakterizovat spokojenost rodičů dětí se zdravotním postižením využívajících ranou péči a jejich postoje ke službě. Již nyní lze z parciálních výsledků konstatovat, že většina respondentů je s poskytováním služby velmi spokojena.

Aktuálne problémy primárneho vzdelávania žiakov s poruchou autistického spektra

Mgr. Roberta Drugová

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky zaviedlo v zákone č. 182/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z., systém podporných opatrení, ktorý by mal zabezpečiť adresnú podporu pre žiakov s ohľadom na personálne, priestorové, materiálno-technické podmienky. V rámci aktuálne prebiehajúceho predvýskumu k dizertačnej práci mapujeme postoje pedagógov prostredníctvom kvalitatívneho výskumu. Priebežne uskutočňujeme ohniskové skupiny s pedagógmi a členmi školského podporného tímu s cieľom zistiť ich postoje k praxi vzdelávaniu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na primárnom vzdelávaní. Centrom záujmu je aktuálna pripravenosť pedagogických a odborných zamestnancov v primárnom vzdelávaní k edukácii žiakov s poruchou autistického spektra.

Výuka cizích jazyků u žáků s dyslexií, dysgrafií

Mgr. et Mgr. Martina Hoffmannová

Učení se cizím jazykům hrálo, hraje a bude hrát velice důležitou roli v životě jedince. Tento článek se zabývá výukou německého jazyka žáků s dyslexií, dysgrafií na základních školách v České republice. Německý jazyk se svými zvláštnostmi, kterými jsou například psaní velkých písmen u podstatných jmen, problematika kompozit a odlišná syntax (ve srovnání s českým jazykem), může pro žáky s těmito specifickými poruchami učení představovat velké problémy. Individuální přístup, trpělivost a flexibilita jsou v učebním procesu zásadní. Velice důležitou roli hraje spolupráce mezi odborníky, učiteli, rodiči a žákem samotným.

Úterý 7. listopadu 2023

Sekce 4

Moderátoři sekce: **doc. PhDr. Tomáš Čech, Ph.D.**
JUDr. Zdenka Nováková, Ph.D.

Čas prezentací: **13.00 – 14.30 hod.**

Mítnost: **P8 (starší část budovy, suterén vpravo)**

Sociálna pedagogika a inkluzívne vzdelávanie v medzinárodnom kontexte

Mgr. Milada Kovalíková

V prehľadovej štúdiu uvádzame dôležitosť pôsobenia sociálnych pedagógov na školách v rôznych krajinách vrátane Slovenska. Cieľom prehľadovej štúdie je prostredníctvom komparatívneho prístupu poukázať na možnosti využitia práce sociálnych pedagógov na školách. Štúdia mapuje veľké regionálne rozdiely v rámci cieľov, postavenia a funkcií sociálnych pedagógov. Primárne poslanie sociálnej pedagogiky je vnímané v rámci inklúzie jednotlivcov alebo skupín intaktných žiakov alebo žiakov so ŠVVP. Preventívna sociálno-pedagogická činnosť je zameraná proti sociálnemu vylúčeniu, na usmernenie žiakov, na zvyšovanie povedomia a demokratickú výchovu. Zo štúdie rezultuje veľký význam sociálnej pedagogiky na školách so špecifikom na predchádzanie segregácie a vylúčenie žiakov.

Adaptace žáků 1. ročníku na školní prostředí jako klíčové období pro úspěšný start povinného vzdělávání

Mgr. Lucie Skoupá

Cílem odborného článku je představit výsledky výzkumu zaměřeného na adaptační proces žáků 1. třídy ZŠ. K jejich získání byl využitý kvalitativní výzkum realizovaný prostřednictvím případových studií, které jsou doplněny o rozhovory s učiteli 1. tříd. V úvodu článku se autorka zabývá významem dané problematiky v současné době, názory odborníků a zjištěními ČŠI. V další části popisuje metodologii, vlastní zjištění a vyhodnocení výzkumu. Poukazuje na několik problematických oblastí jako je např. projev empatie k dalším osobám, potlačení okamžité potřeby se projevit, schopnost adekvátně přijmout prohru a neúspěch, jež mohou negativně ovlivnit úspěšné zaškolení žáků. Text je ukončen závěrem, který představuje stručné shrnutí řešené problematiky a návrhy pro možná řešení.

Program Instrumentálního obohacení Reuvena Feuersteina jako nástroj kognitivní edukace v kontextu vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ v sociálně vyloučené lokalitě

Mgr. Eliška Kučáková

Otázka vzdělávání žáků s odlišnými životními podmínkami a z odlišného kulturního prostředí je stále aktuálním tématem, zejména z hlediska školní úspěšnosti. Žáci ve svém vývoji dosahují určitých úrovní v oblasti poznávacích funkcí, jež jsou předpokladem pro zvládnutí komplexnějších a složitějších dovedností, kterým se učí ve škole. Nedostatečné rozvinutí těchto funkcí tak, kromě jiných faktorů, může být výraznou překážkou v oblasti jejich vzdělávání a nadále i pracovních úspěšností. V rámci příspěvku budou prezentovány výsledky výzkumu zaměřeného na kognitivní stimulaci žáků 1. stupně ZŠ v sociálně vyloučené lokalitě skrze program Instrumentálního obohacení Reuvena Feuersteina.

Prevenia nevhodného sexuálneho správania ako kľúčová funkcia sexuálnej výchovy v online priestore

Mgr. Barbora Balogová

Cieľom príspevku bolo analyzovať tvorbu preventívnych aktivít v rámci vyučovacích hodín zameraných na prevenciu nevhodného sexuálneho správania. Zmapovať druhy a mieru vyskytujúceho sa nevhodného sexuálneho správania v školách pri reedukačných centrách v Slovenskej republike. Vytvoriť, realizovať a overiť efektívnosť preventívnych aktivít prostredníctvom vyučovacích hodín zameraných na predchádzanie nevhodného sexuálneho správania žiakov. Sekundárnym cieľom bolo vytvorenie preventívneho programu pre účely online priestoru, vďaka projektu Nadácie ZSE, z dôvodu vtedajšej aktuálnej epidemiologickej situácie a priebehu dištančnej výučby. Vytvorili sme 22 interaktívnych materiálov. Využili sme formu videa, interaktívnych aktivít, tajničiek, kvízov, plagátov, pracovných listov.

Vývojová cesta odsouzených

Mgr. et Mgr. Ondřej Ling

Příspěvek se bude věnovat výstupům diplomové práce, která byla zaměřena na vývojovou cestu mladých dospělých ve VTOS. Představeny také budou významné rizikové faktory, které stály na cestě těchto jedinců. Výstupy budou představeny v kontextu dalšího směřování výzkumu.

Úterý 7. listopadu 2023

Sekce 5

Moderátoři sekce: **prof. RNDr. Josef Molnár, CSc.**
Mgr. Vlado Balaban, Ph.D.

Čas prezentací: **13.00 – 14.30 hod.**

Místo: **P2 (starší část budovy, suterén vpravo)**

Informačno-komunikačné technológie v telesnej a športovej výchove a ich implementácia v profesijnom rozvoji pedagogických zamestnancov

PaedDr. Monika Popluhárová

Cieľom projektu dizertačnej práce je rozšíriť poznatky o využívaní informačno-komunikačných technológií v telesnej a športovej výchove a ich implementácii v profesijnom rozvoji pedagogických zamestnancov. Využili sme ex post facto výskum, ktorý sa zameriava na zistenie stavu využívania technológií vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy na slovenských školách a pedagogický experiment na zistenie vplyvu programu vzdelávania na formovanie názorov učiteľov na ich implementáciu. Na získavanie údajov sú vo výskume využité dva typy dotazníkov, rozhovory a analýza záverečných prác. Na spracovanie údajov využívame metódy deskriptívnej štatistiky a vzťahovej analýzy. Na základe výsledkov výskumu budú formulované odporúčania do praxe.

Postoje žiakov k telesnej a športovej výchove a úroveň pohybových kompetencií na primárnom stupni vzdelávania

PaedDr. Lucia Hlatká

Šport a pohybová aktivita zohráva v živote každého jedinca dôležitú úlohu. Akákoľvek pohybová aktivita je veľmi podstatná pre fyzické a taktiež aj pre psychické zdravie. Preto aj vo vyučovacom procese by sa nemalo zabúdať na dôležitosť pohybovej aktivity. Predmetom článku je zistiť postoje k telesnej a športovej výchove žiakov a úroveň pohybových kompetencií na primárnom stupni vzdelávania. V našej štúdii sa zameriame na diagnostiku motorických zručností testovou batériou MOBAK. Testová batéria MOBAK sa na rozdiel od tradičného testovania motorických schopností žiakov, v ktorom sa testovanie zameriava na zisťovanie pohybovej výkonnosti, líši moderným chápaním výstupov vzdelávania v telesnej a športovej výchove.

Komparácia telesnej zdatnosti žiakov rómskeho etnika a majoritnej populácie

Mgr. Jaroslav Sučka, Mgr. Pavol Čech, PhD., Mgr. Monika Vašková, PhD.

Začleňovanie rómskeho etnika do spoločnosti je stále viac skloňovanou témou, ale v majoritnej spoločnosti nie veľmi poprednou. Mnoho ľudí túto tému vníma ako spoločenský problém. Ako pozitívny prostriedok začleňovania rómskeho etnika sa javí šport. Cieľom príspevku bolo popísať diferenciacie súčasného stavu úrovne pohybovej zdatností žiakov rómskej populácie a majoritnej populácie. Na základe výsledkov môžeme konštatovať, že rozdiely medzi dievčatami rómskeho etnika a majoritnej populácie, ktoré boli zaznamenané ako významné ($p < 0,05$), v prospech majoritnej populácie boli zistené v testoch člnkový beh 10 x 5 metrov, ľah sed za 30 sekúnd, výdrž v zhybe a tanierový tapping. Výsledky by ďalej mohli poslúžiť ako motivácia pre učiteľov, v práci s rómskym etnikom.

Rozvoj kĺbovej pohyblivosti žiakov športových tried základnej školy

Mgr. Frederika Pajonková, doc. Mgr. Rút Lenková, PhD.

Súčasný denný aktivity žiakov športových tried základných škôl prispievajú k zníženiu rozsahu kĺbovej pohyblivosti čo môže viesť k vzniku porúch oporno-pohybového aparátu. Cieľom tejto štúdie bolo overiť účinnosť kompenzačného programu na rozvoj kĺbovej pohyblivosti žiakov športových tried základnej školy. Porovnanie vstupného a výstupného testovania preukázalo zlepšenie úrovne kĺbovej pohyblivosti v ramenných kĺboch, chrbtice a flexibilitu zadných stehenných svalov, chrbtice a trupu do ľavej strany a do pravej strany. Vzhľadom na naše zistenia odporúčame zaradiť učiteľom telesnej výchovy základných škôl strečingové cvičenia do záverečnej časti vyučovacej hodiny, čím dokážu samotný učiteľia znížiť riziko vzniku porúch oporno-pohybového aparátu žiakov základných škôl.

Středa 8. listopadu 2023

Sekce 6

Moderátoři sekce: **doc. PhDr. René Szotkowski, Ph.D.**
Mgr. Jitka Nábělková, Ph.D.

Čas prezentací: **14.00 – 15.30 hod.**

Mítnost: **malá aula (starší část budovy, přízemí vlevo)**

Strategie zvládnání stresu u studentů učitelství v prostředí virtuální reality

Mgr. Veronika Káplová

Příspěvek představuje aktuální projekt disertační práce, která je zaměřená na výzkum v oblasti inovace výuky učitelských i neučitelských oborů na pedagogické fakultě. Cíle práce vycházejí z parametrů projektu VR Team, který spočívá ve vývoji a implementaci systému tréninku komunikačních kompetencí studentů učitelství ve virtuální realitě. Předmětem zájmu studie je zejména identifikace strategií zvládnání stresu u studentů učitelství, které jsou využívány jak v praxi, tak ve virtuální realitě. Trénink bude evaluován a posuzován na základě výstupů dotazníkových metod a kvalitativního rozboru výpovědí participantů. Příspěvek pokrývá jak teoretická východiska projektu, tak následný plán realizace studie.

Reflexe a sebereflexe v pregraduální přípravě studentů učitelství

Mgr. et Mgr. Petra Hořejšová

Příspěvek informuje o dílčích výsledcích kvalitativního výzkumu v rámci aktuálního projektu disertační práce. Tato práce je zaměřena na reflexi a sebereflexi v pregraduální přípravě studentů učitelství. Cílem výzkumu je zmapovat a popsat, jakým způsobem se rozvíjí u studentů učitelství jejich schopnost reflexe, sebereflexe a práce se zpětnou vazbou. V rámci projektu byly stanoveny dílčí cíle, které zahrnovaly zkoumání metod, které vzdělavatelé používají k podpoře reflexe u studentů během jejich studia, a také hodnocení jejich vlastní práce v této oblasti. Dále, jak jednotliví aktéři proces reflexe vnímají. Tento výzkum byl prováděn v rámci více případové studie, kde byly sledovány dvě skupiny studentů učitelství po dobu čtyř semestrů.

Učitelské přesvědčení aneb „Motivace pro výběr učitelské profese“

Mgr. et Mgr. Tereza Vašutová, DiS.

Výzkumná studie vymezuje základní terminologii (učitelské přesvědčení, motivace pro výběr profese), která je backgroundem následných výzkumných zjištění. Výzkumné šetření je zpracováno pomocí biografického designu kvalitativního výzkumu. Data byla získávána od 5 středoškolských a vysokoškolských učitelů s různou délkou praxe. Výsledná zjištění jsou pro lepší přehlednost rozčleněna do kategorií. Výsledky naznačují, že učitelské přesvědčení a motivace je ze strany učitelů vnímáno pozitivně. Učitelé jsou se svou profesí spokojeni a považují ji za smysluplnou. Učitelská profese zachycuje pokrok v poznání a vědění budoucí generace. I učitelé se však občas potýkají s určitými strastmi.

Implementace principů kooperativního učení ve výuce na vysoké škole

Mgr. et Mgr. Hana Pavlisová

S umělou inteligencí nemůžeme soupeřit. Můžeme se ale zaměřit na rozvoj toho, co jí chybí – lidskosti. Zlepšení mezilidských vztahů, otevřenost vůči názorům ostatních a nekonfliktní komunikace jsou vedle lepších studijních výsledků pouze některé z přínosů kooperativního učení. Ve svém výzkumu spolupracuji s vysokoškolskými pedagogy z fakult připravujících budoucí pedagogy na implementaci principů kooperativního učení v jejich výuce. Pomáhám vyučujícím na míru nastavit strategii pro úspěšnou implementaci v jejich předmětech a poté na základě dotazníků, rozhovorů a přímého pozorování identifikuji příklady dobré praxe a bariéry, které úspěšné implementaci v současnosti stojí v cestě.

Učitel ako nositeľ kvality vysokoškolského vzdelávania – prepájanie teórie s praxou

Mgr. Lucia Hradská

Kvalita vysokoškolského vzdelávania vyžaduje schopnosť učiteľů propojovať teóriu a praxi a prispôbovať sa meniacim sa potrebám trhu práce. Účelom tohto článku je prozkoumat roli učitele jako nositele kvality ve vysokoškolském vzdelávání z pohledu studenta. Analyzuje, jak studenti uvažují o propojení teorie a praxe v rámci přednášek a jak tento koncept vnímají. Výzkum používá kvalitativní metodologii. K analýze dat se používá konstantní srovnávací strategie. Pro účely zkvalitnění vysokoškolského vzdelávání je důležité analyzovat fakta z pohledu samotných studentů, protože právě oni mohou definovat potřeby a požadavky studentů.

Středa 8. listopadu 2023

Sekce 7

Moderátoři sekce: **doc. PhDr. Jana Kantorová, Ph.D.**
Mgr. Iva Koribská, Ph.D.
Čas prezentací: **14.00 – 15.30 hod.**
Místnost: **učebna u malé auly (starsí část budovy, přízemí vlevo)**

Light art jako prostředek rozvoje kreativity a imaginace ve výtvarné výchově

Mgr. Jakub Havlíček

Příspěvek představuje část disertačního projektu, jenž se zabývá light artem coby prostředkem rozvoje kreativity a imaginace ve výtvarné výchově. Na různých stupních a typech škol byla s žáky a studenty uskutečňována výtvarně edukativní zadání, která využívala světlo jako výtvarný či výrazový prostředek. Záměrem bylo implementovat do výtvarně orientovaných předmětů hodnotnou práci se světlem. Smyslem bylo oprošřovat se od šablonovitě opakujících se vyučovacích postupů a metod, od schematických návyků, a to prostřednictvím kreativních výtvarných činností a zážitkových aktivit. Cílem je představit didakticky laděné realizace, které jsou nosné v rámci vlastního výzkumu. Snahou je dosáhnout zjištění s úmyslem přímého a celistvého uplatnění ve výuce výtvarné výchovy.

Intuitivní pedagogická pojetí umělce-pedagoga Aleše Veselého. Dílčí výsledky výzkumného šetření

Mgr. Patricie Bezděková

Konferenční příspěvek se zaměřuje na aktuální výzkumné šetření, které se zabývá pohledem na intuitivní pedagogické pojetí umělce-pedagoga Aleše Veselého v současném českém kontextu. Práce se snaží identifikovat klíčové prvky tohoto pedagogického přístupu v kontextu života a výtvarné tvorby uvedeného umělce. V rámci výzkumného šetření byly analyzovány biografické materiály a hloubkové rozhovory s Alešem Veselým, potažmo dalšími umělci, které slouží pro komparaci dílčích pojetí výuky výtvarných umělců, jež vyučují na vysokých uměleckých/pedagogických školách a již tvorba se profilovala v období normalizace. Získaná data poskytují cenné poznatky o tom, jak lze nahlížet na edukaci výtvarného umění, jakým způsobem obohacuje oborový diskurz, a jakou roli zde hraje téma dvojrole umělce-pedagoga.

Frazeologická kompetence ve výuce němčiny jako cizího jazyka na českých středních školách

Mgr. Andrea Frydrychová

Od 70. let 20. století byla publikována řada studií o problematice frazémů ve výuce cizích jazyků, avšak přehledný a systematický popis úspěšného rozvoje frazeologické kompetence ve výuce němčiny jako cizího jazyka na českých středních školách zůstává výzkumným dezideratem i v současnosti. Cílem plánované disertační práce je určit, do jaké míry je frazeologická kompetence a její rozvoj v hodinách němčiny jako cizího jazyka na českých středních školách v centru pozornosti. Vycházím při tom z předpokladu, že na rozvoj tohoto typu kompetencí v hodinách němčiny na zmíněném typu škol byl doposud kladen jen malý důraz.

Rozvoj kritického myslenia žiakov vyššieho sekundárneho vzdelávania na hodinách anglického jazyka prostredníctvom literárnych textov

Mgr. Jakub Kundra

Konferenčný príspevok sa zaoberá problematikou integrácie literárnych textov do výučby angličtiny ako cudzieho jazyka za účelom rozvoja kritického myslenia. Cieľom príspevku je zhodnotiť potenciál literárnych textov pre rozvoj kritického myslenia, špecifikovať možnosti ich integrácie do výučby anglického jazyka v kontexte stredoškolského vzdelávania a navrhnúť, ako sa literárny text môže stať efektívnym prostriedkom rozvoja zručnosti kritického myslenia. Pri spracovaní problematiky boli využité teoretické metódy ako analýza, dedukcia, komparácia, syntéza a zovšeobecnenie.

Kurikulárne ukotvenie občianskej náuky v historickom vývoji a medzinárodnej komparácii

PaedDr. Marek Bubeník

Kurikulární politika vztahující se k předmětu občanská nauka, systematické zkoumání souvislostí mezi verzemi učiva pro daný předmět napříč historickým vývojem od jeho vzniku až po současnou podobu. Cílem je identifikovat vztahy mezi současným vývojem kurikula OBN a jeho předchůdci, přičemž výsledná zjištění by mohla vést k poznání, jaké možnosti se nabízejí pro zlepšení kurikulární základny předmětu (nový model). Metodické postupy spočívají v obsahové analýze nejreprezentativnějších materiálů a jejich porovnání podle kritérií. Odhalené poznatky budou klíčové pro další rozvoj předmětu, a to i s důrazem na přímo související didaktický rámec a možnosti mezinárodního srovnání.

Středa 8. listopadu 2023

Sekce 8

Moderátoři sekce: **doc. PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D.**
PhDr. Jaroslava Ševčíková, Ph.D.

Čas prezentací: **14.00 – 15.30 hod.**

Místnost: **P6 (starší část budovy, přízemí vpravo)**

Vliv modelu Highly Effective Teaching na výsledky výuky u žáků základních a středních škol ve srovnání se standardní výukou

Mgr. Klára Barancová, DiS., doc. Mgr. Jiří Kantor, Ph.D.

Zde prezentovaný příspěvek je protokol k systematické review, jež se zabývá dopadem modelu Highly Effective Teaching na výsledky výuky na základních a středních školách. Model Highly Effective Teaching (také znám Integrated Thematic Instruction, HET/ITI) je otevřený vzdělávací model, jehož základem je vyhledávání a volba témat, jejichž prostřednictvím žáci dosahují vzdělávacích cílů. Tento výukový model usiluje o syntézu učiva a vytváření vazeb mezi vyučovacími předměty. Výukový model je založen především na jednom celoročním sjednocujícím tématu a jeho rozpracování do rozvětvojících se témat a dovedností. Tento výukový model je aktuálně využíván ve vzdělávací politice mnoha zemí, ale neexistuje systematická review, která by ověřila efektivitu tohoto modelu.

Využitie alternatívneho meracieho systému uLAB pri samostatnej experimentálnej činnosti žiakov na stredných školách

Mgr. Veronika Grešová

Autorka článku sa zameriava na alternatívny merací systém uLAB a jeho využitie pre samostatnú experimentálnu činnosť žiakov na stredných školách. Opisuje možnosti jeho použitia nie len pre študentov, ale aj pre učiteľov, keďže je vhodný na overovanie, demonštračné pokusy a pokusy v mimoškolskej činnosti. Autorka článku sa venuje analýze možností implementácie meracieho systému do vzdelávacieho procesu. Súčasťou implementácie bude aj príprava videonávodov pre jednotlivé pokusy, kde bude prezentovať etapy tvorby inštruktážnych videí s perspektívou ich uverejnenia na informačnom portáli pre študentov i vyučujúcich.

Synergia prírodovednej gramotnosti a poznávacieho záujmu

Mgr. Nikola Tesľuková

Autorka publikácie sa zameriava na predstavenie projektu dizertačnej práce, ktorá je orientovaná na výskum synergie prírodovednej gramotnosti a poznávacieho záujmu o fyziku u žiakov základných škôl a nižších ročníkov osemročných gymnázií. V článku sa stručne venuje charakteristike základných pojmov, hodnoteniu úrovne prírodovednej gramotnosti slovenských žiakov, zistenej v rámci štúdií PISA, poukazuje na možný rozvoj prírodovednej gramotnosti a poznávacieho záujmu aj vďaka využívaniu informačno-komunikačných technológií na vyučovacích hodinách. V závere sú predstavené ciele, metódy výskumu, ktoré budú realizované a plánované výstupy dizertačnej práce.

Argumentace aplikovatelnosti snímků dálkového průzkumu Země ve výuce geografie

Mgr. Denisa Simerská

Ve výuce geografie se využívají různé formy vizualizace prostoru, jako jsou mapy, atlasy, globusy a geoinformační technologie. Ve většině případů mají prostorová data ve výuce podobu topografických a tematických map. Dálkový průzkum Země (DPZ) nabízí další možnost vizualizace, a to díky satelitním snímkům. Tyto snímky nabízejí rychlou distribuci, reálnou podobu a jsou snadno dostupné na internetu. Navíc jsou srozumitelné pro většinu dnešních uživatelů internetu, což je činí zajímavou alternativou k topografickým mapám. Satelity snímají v rozsáhlém spektru elektromagnetického záření, a proto i jeden snímek obsahuje informace charakteru tematické mapy. Příspěvek v návaznosti na systematickou přehledovou studii představuje argumenty pro využívání snímku DPZ ve školském prostředí.

Vzdělávání nadaných žáků v matematice

Mgr. Jana Veseláková

Cílem příspěvku je představit projekt disertační práce v rámci doktorského studia na Katedře pedagogiky Masarykovy univerzity. Tato disertační práce se bude zabývat problematikou vzdělávání nadaných žáků v matematice na různě zaměřených základních školách (klasické třídy, třídy zaměřené na vzdělávání nadaných) a víceletých gymnázií z pohledu nadaných žáků, učitelů a rodičů. Vzdělávání nadaných žáků je v současnosti velmi diskutované téma, a proto přínosy této práce by mohly být významné pro pedagogy, studenty pedagogického zaměření, rodiče nadaných žáků a další vzdělávací instituce, které se nadanými žáky zabývají. V příspěvku budou prezentovány výzkumné otázky, metodologie výzkumu a zjištění týkající se přístupů ve výuce nadaných žáků v zahraničí.

Středa 8. listopadu 2023

Sekce 9

Moderátoři sekce: **doc. PhDr. Martina Fasnerová, Ph.D.**
Mgr. Tereza Buchtová, Ph.D.
Čas prezentací: **14.00 – 15.30 hod.**
Místo: **N3 (nová část budovy, přízemí vpravo)**

Vokální a relaxační aktivity v edukaci se zaměřením na online vzdělávání

Mgr. Lukáš Polanský, DiS.

Příspěvek představuje projekt disertační práce, kterému se řešitel věnuje v svém doktorském studiu. V rámci příspěvku bude specifikována oblast výzkumu, teoretické ukotvení dané problematiky, ale také navrhovaný výzkumný design včetně uvedení průběžných výsledků. Cílem tohoto příspěvku je představit e-learning, který vznikl za finanční podpory studentského grantu IGA. Hlavní náplní e-learningu jsou pěvecká a jógová instruktážní videa, se kterými respondenti pracují během své domácí přípravy do výuky.

Analýza verbálního projevu a identifikace fyziologických markerů emocí ve virtuální realitě

Mgr. Bc. Michaela Krakovská

Příspěvek je návrhem projektu disertační práce z oblasti pedagogické psychologie. Studie bude analyzovat vztah mezi interpersonální komunikací, osobnostními rysy a verbálním projevem studentů ve stresových situacích pomocí virtuální reality a multidimenzionální analýzy. Budou identifikovány stabilní tendence i variabilita v komunikačním chování a fyziologických a emočních reakcích studenta. K analýze dat budou primárně použity počítačové psycholinguistické metody. Studium může přispět k lepšímu pochopení interakcí mezi emocemi, osobnostními charakteristikami a verbálním projevem nejen ve vzdělávacím prostředí, což je klíčové pro rozvoj pedagogické praxe a psychologickou podporu studentů.

Autoregulace učení žáků středních škol

Mgr. Julie Junaščíková

Autoregulace učení je proces řízení sebe sama, s jehož pomocí žáci přetvářejí své mentální schopnosti do dovedností potřebných pro učení. Do tohoto procesu mohou vstupovat různé faktory, které ho mohou ovlivňovat. Cílem výzkumného šetření je tedy zjistit, jaká je úroveň autoregulace učení žáků středních škol v nejlépe a nejhůře hodnocených krajích v České republice. Dále chceme odhalit vnímanou intenzitu sociálních činitelů na autoregulaci učení a zjistit, zda existuje souvislost mezi autoregulací učení a dominujícími sociálními činiteli. Výzkumná zjištění ukázala překvapivé výsledky. Žáci z nejlépe i nejhůře hodnocených krajů vykazovali velmi podobnou úroveň autoregulace učení. Pearsonův koeficient korelace prokázal souvislost mezi autoregulací učení a dominujícími sociálními činiteli.

Sebehodnoticí dovednosti učení žáků základních škol a jejich vliv na vnitřní motivaci a autoregulaci učení – projekt disertační práce

Mgr. Julie Grombířová

Sebehodnocení učení je důležitou součástí zpětné vazby podporující učení žáků. V návaznosti na koncepty formativního hodnocení, hodnocení jako učení, komplexně rozvíjejícího hodnocení a dosavadní výzkumná zjištění projekt disertační práce rozvíjí téma sebehodnoticích dovedností učení žáků základní škol. Cílem příspěvku je shrnout teoretická a empirická východiska sebehodnocení učení a sebehodnoticích dovedností učení žáků základních škol a představit plánovanou metodologii kvantitativního výzkumného šetření, jehož cílem je zjistit vztah mezi úrovní sebehodnoticích dovedností učení žáků základních škol a autoregulací jejich učení a jejich vnitřní motivací.

Kompetence učitele primární školy v kontextu současných kurikulárních proměn

Mgr. Klára Křivánková

Výzkumný projekt analyzuje soft skill kompetence učitelů primární školy v kontextu současných kurikulárních proměn. Pojem soft skill kompetence bude operacionalizován na základě průniku profesních kompetencí, měkkých dovedností a klíčových kompetencí. Projekt se také zaměřuje na identifikaci kompetencí souvisejících s informačně komunikačními prostředky. Zamýšlený výzkum bude založen na kvantitativním výzkumném designu. Na základě analýzy shora uvedených kompetencí budou vyvozeny Q-typy, které budou využity v rámci Q-metodologie. Učitelé roztrídí dle důležitosti jednotlivé Q-typy. Následně vyplní dotazník, ve kterém zdůvodní volbu Q-typů a zhodnotí, jak je vysoká škola vybavila soft skill kompetencemi. Po vyhodnocení dat bude výzkum doplněn o rozhovor s učiteli.

